

EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ PATVIRTINTOS PRIEMONĖS, KURIŲ ĮGYVENDINIMAS PRISIDEDA PRIE ORO TARŠOS MAŽINIMO IR ORO KOKYBĖS GERINIMO

1. Siekiant mažinti oro taršą ir gerinti oro kokybę, yra patvirtintos Europos Sąjungos (toliau - ES) fondų investicijų aplinkosaugos ir kitų sektorių priemonės, skirtos arba prisidėsiančios prie oro taršos mažinimo ir oro kokybės gerinimo. Tarp aplinkosaugos priemonių yra numatytos priemonės aplinkos oro kokybei gerinti, kuriomis finansuojamos trijų rūšių veiklos: strateginių sprendimų parengimo, konkrečių įrenginių įsigijimo ir informavimo. Pažymėtina, kad šios priemonės įgyvendintinos tik Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestų savivaldybėse. Kitos priemonės, susijusios su oro taršos mažinimu ir oro kokybės gerinimu, apima aplinkos oro monitoringo ir kontrolės stiprinimo, visuomenės informavimo apie aplinką ir aplinkosauginių–rekreacinių objektų tvarkymą veiklas (žr. 1 lent.).

1 lentelė. 2014–2020 m. ES fondų investicijų patvirtintos aplinkosaugos priemonės, prisidedančios prie oro kokybės gerinimo

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	LR Valstybės biudžeto lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
Aplinkos oro kokybės gerinimas, Nr. 05.6.1-APVA-V-021	7 309 361 Eur	0 Eur	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio miestų savivaldybių administracijos	Aplinkos oro kokybės valdymo priemonių planų parengimas; Gatvių priežiūros ir valymo technologijų (įrenginių) įsigijimas; Visuomenės informavimas apie galimybes gyventojams prisidėti prie aplinkos oro taršos mažinimo, aplinkos oro kokybės gerinimo ir galimas neatsakingo elgesio pasekmes.
Susijusios priemonės				
Aplinkos monitoringo ir kontrolės stiprinimas, Nr. 05.1.1-APVA-V-004	21 797 961 Eur	0 Eur	Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA), Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Valstybinė miškų tarnyba, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba, Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija	Klimato kaitos valdymui, nacionalinei oro teršalų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos sistemai tobulinti reikalingų dokumentų parengimas ir priemonių įsigijimas; Hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų, prognozavimo, modeliavimo, hidrometeorologinių ir klimato paslaugų teikimo, informacijos koordinavimo ir informavimo pajėgumų stiprinimas; Aplinkos oro monitoringo ir ankstyvojo perspėjimo stočių tinklo ir laboratorijų atnaujinimas; Miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolės techninių pajėgumų atnaujinimas ir tobulinimas.
Visuomenės informavimas apie aplinką ir aplinkosauginių–rekreacinių objektų tvarkymas, Nr. 05.4.1-APVA-V-017	28 092 732 Eur	4 957 541 Eur	Aplinkos ministerija, Lietuvos zoologijos sodas, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus, Respublikinis Vaclovo Into akmenų muziejus, Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas. Galimi partneriai – įstaigos prie Aplinkos ministerijos ir kitos pavaldžios biudžetinės įstaigos.	Visuomenės informavimo ir švietimo aplinkos klausimais priemonių įgyvendinimas; Aplinkosauginių – rekreacinių objektų statyba, įrengimas ir / ar atnaujinimas.

(Šaltinis: www.esinvesticijos.lt portale teikiama informacija apie patvirtintas priemones)

2. Tarp verslui skirtų priemonių išskirtina priemonė „Eco-inovacijos LT“ ir „Eco-inovacijos LT+“. Pirmoji iš jų skirta netechnologinių inovacijų diegimui ir skatinimui finansuoti mažose ir vidutinėse įmonėse. Tuo metu antroji priemonė skirta technologinių ekoinovacijų diegimui ir skatinimui mažose ir vidutinėse įmonėse finansuoti (žr. 2 lent.).

2 lentelė. 2014–2020 m. ES fondų investicijų patvirtintos verslui skirtos priemonės, prisidedančios prie oro kokybės gerinimo

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
Eco-inovacijos LT, Nr. 03.3.2-LVPA-K-832	4 344 300 Eur	Mažos ir vidutinės įmonės.	Netechnologinių ekoinovacijų diegimas ir skatinimas: - aplinkosaugos vadybos/valdymo sistemų pagal tarptautinių standartų reikalavimus diegimas ir (ar) gamybos technologinių ir (ar) aplinkosaugos auditų, kurių pagalba būtų pateikta racionalaus išteklių naudojimo ir taršos prevencijos analizė, atlikimas; - ekologiškas projektavimas. Numatoma paremti projektus, kuriais skatinamas ekologinis projektavimas, t. y. numatoma pagerinti gaminių ekologiškumą per visą jų gyvavimo ciklą (žaliavų parinkimas ir naudojimas, gamyba, pakavimas, transportavimas, naudojimas), ekologinius aspektus sistemingai įtraukiant pačiame ankstyviausiame gaminio projektavimo etape.
Eco-inovacijos LT+, Nr. 03.3.2-LVPA-K-837	86 886 005 Eur	Mažos ir vidutinės įmonės.	Technologinių ekoinovacijų diegimas ir skatinimas. Siekiant sumažinti neigiamas klimato kaitos ir šiltnamio efekto pasekmes, numatomos investicijos į materialųjį turtą (įrenginius, technologijas), kurį įdiegus mažėja neigiamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai, skatinama pramoninė simbiozė ir užtikrinamas tęstinis aplinkos apsaugos efektas t. y. investicijos į švaresnės gamybos inovacijas (jų įdiegimą), kuriose taikomi racionalių išteklių naudojimo ir taršos prevencijos metodai (pavyzdžiui, proceso modernizavimas (optimizavimas) tikslu sumažinti neigiamą poveikį aplinkai ir (ar) tausoti gamtos išteklius, beatliekinė gamyba, atliekų pakartotinis naudojimas ir (ar) perdirbimas, atliekamos šilumos panaudojimas (rekuperavimas, regeneravimas), srautų atskyrimas kt.).

(Šaltinis: www.esinvesticijos.lt portale teikiama informacija apie patvirtintas priemones)

3. Vienas iš didžiausių taršą generuojančių ūkio sektorių yra energetikos sektorius, kuriame numatytos dvi pagrindinės priemonės, prisidėsiančios prie oro taršos mažinimo. Kaip matyti 3 lentelėje, abi priemonės yra susijusios su biokuro naudojimo skatinimu, keičiant nusidėvėjusius biokuro įrenginius ir įrengiant naujus.

3 lentelė. 2014–2020 m. ES fondų investicijų patvirtintos energetikos priemonės, prisidedančios prie oro kokybės gerinimo

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas, Nr. 04.1.1-LVPA-K-112	10 000 000 Eur	Šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai.	Nusidėvėjusių biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių keitimas naujais (iki 10 MW šiluminės galios) centralizuoto šilumos tiekimo sistemose.
Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas, Nr. 04.1.1-LVPA-K-110	12 000 000 Eur	Šilumos tiekėjai ir (potencialūs) nepriklausomi šilumos gamintojai.	Naujų didelio efektyvumo biokuro kogeneracijos įrenginių (iki 5 MW elektrinės galios, visas nominalus šiluminis našumas ne didesnis nei 20 MW) įrengimas centralizuoto šilumos teikimo sistemose (išskyrus Vilniuje ir Kaune).
Katilų keitimas	15 000 000 Eur	Biudžetinė įstaiga.	Neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas į

namų ūkiuose, Nr. 04.3.2- LVPA-V-111		efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai, namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos.

(Šaltinis: www.esinvesticijos.lt portale teikiama informacija apie patvirtintas priemones)

4. Atsižvelgiant į pagrindinius oro taršos sukėlėjus, svarbios yra taip pat priemonės, numatytos energijos taupymo ir renovacijos srityje ir prisidėsiančios (nors ir ne visais atvejais, kaip pvz., iškastinio kuro – gamtinių dujų keitimas atsinaujinančiais energijos ištekliais (toliau – AEI) – kietuoju biokuru) prie oro taršos mažinimo. Išskirtinos priemonės, pagal kurias finansuojamos veiklos, apimančios atsinaujinančius energijos išteklius pramonei, biokuro naudojimo skatinimą šilumos energijai gaminti ir šilumos tiekimo tinklų modernizavimą ir plėtrą (žr. 4 lent.).

4 lentelė. 2014–2020 m. ES fondų investicijų patvirtintos energijos taupymo ir renovacijos priemonės, prisidedančios prie oro kokybės gerinimo

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+, Nr. 04.2.1-LVPA-K-836	23 338 114 Eur	Labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės (toliau – MVĮ) ir didelės pramonės įmonės.	AEI naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimas, naujų AEI efektyvesnio panaudojimo technologijų kūrimas ir diegimas pramonės įmonėse, siekiant naudoti energiją pačių įmonių vidiniams poreikiams tenkinti ir esant galimybei perteklinę energiją tiekti kitoms pramonės įmonėms ar perduoti į centralizuotus energetinius tinklus.
Biokuro panaudojimo skatinimas šilumos energijai gaminti, Nr. 04.1.1-LVPA-K-109	17 040 000 Eur	Šilumos tiekėjai ir nepriklausomi šilumos gamintojai, eksploatuojantys iškastinį kurą naudojančius šilumos gamybos įrenginius.	Biokurą naudojančių šilumos gamybos įrenginių (iki 10 MW šiluminės galios) įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse, pakeičiant iškastinį kurą centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje.
Šilumos tiekimo tinklų modernizavimas ir plėtra, Nr. 04.3.2-LVPA-K-102	69 508 804 Eur	Projektus pagal priemonę įgyvendina juridiniai asmenys, valdantys šilumos tinklus nuosavybės ar kita teise (nuomos, patikėjimo, panaudos ar kt.) ir turintys šilumos tiekimo licencijas.	Centralizuotai tiekiamos šilumos tinklų plėtra; Centralizuotai tiekiamos šilumos tinklų modernizacija šilumos perdavimo nuostolių mažinimui, tinklų darbo patikimumo didinimui.

(Šaltinis: www.esinvesticijos.lt portale teikiama informacija apie patvirtintas priemones)

5. Kitas reikšmingas oro taršos atžvilgiu sektorius – transporto sektorius. Šiame sektoriuje yra numatytos priemonėmis, kuriomis siekiama elektromobilių įkrovimo priegų tinklo kūrimo, miesto viešojo transporto atnaujinimą, miestų aplinkkelių tiesimą, miestų transporto infrastruktūros vystymo, pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcijos, trans-europinio transporto tinklo (toliau – TEN-T) kelių techninių parametrų gerinimo ir pralaidumo didinimo, regionų pasiekiamumo gerinimo, vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimo. Visos išvardintos priemonės prisidėtų prie oro taršos, sukeltos transporto sektoriaus, mažinimo (žr. 5 lent.).

5 lentelė. 2014–2020 m. ES fondų investicijų patvirtintos susisiekimo infrastruktūros (transporto) priemonės, prisidedančios prie oro kokybės gerinimo

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
Elektromobilių įkrovimo priegų tinklo kūrimas, Nr. 04.5.1-TID-	2 896 200 Eur	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Lietuvos automobilių kelių direkcija),	Elektromobilių greitojo įkrovimo priegų įrengimas valstybinės reikšmės keliuose; Elektromobilių įkrovimo priegų įrengimas miestuose

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
V-515		Savivaldybių, kuriose yra miestų, turinčių daugiau kaip 25 tūkst. gyventojų, daugiau kaip 1000 km vietinės reikšmės kelių (gatvių), įregistruota daugiau kaip 10 tūkst. lengvųjų automobilių, arba miestų, turinčių kurorto statusą, administracijos. Galimi partneriai – savivaldybių administracijos, AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) ir elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai – juridiniai ar fiziniai asmenys, teikiantys elektromobilių įkrovimo paslaugą ir atsakingi už elektromobilių įkrovimo prieigos įrengimą ir (arba) priežiūrą.	
Miesto viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas, Nr. 04.5.1-TID-V-517	28 962 002 Eur	Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybių administracijos. Galimi partneriai – keleivių vežimo veiklą vykdančios įmonės, su kuriomis sudarytos viešųjų paslaugų teikimo sutartys.	Nekenksmingų aplinkai miesto viešojo transporto priemonių įsigijimas.
Miestų aplinkkelių tiesimas, Nr. 06.1.1-TID-V-502	81 662 170 Eur	Vilniaus miesto savivaldybės administracija. Galima partnerė – AB „Litgrid“.	Miestų aplinkkelių, esančių TEN-T kelių tinklo jungčių dalimi, tiesimas.
Miestų transporto infrastruktūros vystymas įgyvendinant valstybei svarbius jungtinius projektus Nr. 06.2.1-TID-V-512	14 481 001 Eur	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	Eismo saugos ir aplinkos apsaugos priemonių diegimas Vilniaus šiaurinės tikslinės teritorijos vietinės reikšmės keliuose, įgyvendinant Vilniaus miesto integruotą teritorijos vystymo programą; vietinės reikšmės kelių transporto infrastruktūros vystymas Vilniaus šiaurinėje tikslinėje teritorijoje, įgyvendinant Vilniaus miesto integruotą teritorijos vystymo programą.
Pėsčiųjų ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra, Nr. 04.5.1-TID-R-516	8 688 601 Eur	Savivaldybių administracijos. Galimi partneriai – privatus juridiniai asmenys (tais atvejais, kai projektai įgyvendinami viešos ir privačios partnerystės būdu), Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos.	Pėsčiųjų ir dviračių takų ir dviračių juostų tiesimas ir rekonstrukcija.
TEN-T kelių tinklo techninių parametrų gerinimas ir pralaidumo didinimas, Nr. 06.1.1-TID-V-	208 888 977 Eur	Lietuvos automobilių kelių direkcija, Valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Pasienio kontrolės punktų direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Galimos partnerės – Lietuvos	TEN-T kelių tinklo, įskaitant su jais susijusius privačiuojamuosius kelius ir tiesioginius jungiamuosius kelius, rekonstrukcija ir tiesimas; Eismo saugos ir aplinkos apsaugos priemonių diegimas TEN-T kelių tinkle; Išorės sienų ir pasienio kontrolės punktų (TEN-T tinklo) transporto infrastruktūros kartu su

Patvirtintos priemonės	ES struktūrinių fondų lėšos	Galimi pareiškėjai	Finansuojamos veiklos
501		automobilių kelių direkcija, Valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, AB „Lietuvos geležinkeliai“.	privažiuojamaisiais ir tiesioginiais jungiamaisiais keliais rekonstravimas ir modernizavimas.
Regionų pasiekiamumo gerinimas, Nr. 06.2.1-TID-V-507	67 047 034 Eur	Lietuvos automobilių kelių direkcija. Galimos partnerės – savivaldybių administracijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.	Valstybinės reikšmės kelių (regionų jungčių su TEN-T tinklu) rekonstrukcija ir tiesimas; Eismo saugos ir aplinkos apsaugos priemonių diegimas valstybinės reikšmės keliuose (regionų jungtyse su TEN-T tinklu), nepriklausančiuose TEN-T kelių tinklui; Intelektinių kelių transporto eismo saugos, saugumo, eismo informavimo ir srautų valdymo transporto sistemų diegimas valstybinės reikšmės keliuose (regionų jungtyse su TEN-T tinklu), nepriklausančiuose TEN-T tinklui.
Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas, Nr. 04.5.1-TID-R-518	14 481 000 Eur	Savivaldybių administracijos, išskyrus Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybių administracijas. Galimi partneriai: keleivių vežimo veiklą vykdančios įmonės, su kuriomis sudarytos viešųjų paslaugų teikimo sutartys.	Nekenksmingų aplinkai viešojo transporto priemonių įsigijimas regionuose.
Darnaus judumo sistemų kūrimas, Nr. 04.5.1-TID-V-513	1 448 100 Eur	Savivaldybių, kuriose yra miestų, turinčių daugiau kaip 25 tūkst. gyventojų, ir miestų, turinčių kurorto statusą, administracijos.	Darnaus judumo mieste planų rengimas.

(Šaltinis: www.esinvesticijos.lt portale teikiama informacija apie patvirtintas priemones)

6. Siekiant sumažinti oro taršą kaimo vietovėse, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programoje numatytos priemonės, galinčios prisidėti prie oro taršos mažinimo. Prie oro taršos mažinimo galima prisidėti vystant žinių perdavimą ir informavimo veiklą aplinkosauginiais klausimais, konsultuojant ūkininkus ir kitus žemės valdytojus, miškų valdytojus ir juridinius asmenis, vykdančius veiklą kaimo vietovėse, teikiant paramą smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui, apželdinimui, vandens telkinių apsaugai, tausojančiam augalų auginimui. (žr. 6 lent.).

6 lentelė. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programoje nustatytos priemonės

Patvirtintos priemonės	Veiksmai	Paramos rūšis	Paramos gavėjai	Sumos ir (arba) paramos normos
M01. Žinių perdavimas ir informavimo veikla	1.2 Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai (0,8 mln. Eur)	Patirtų išlaidų kompensavimas teikiant žinių perdavimo ir informavimo veiklos paslaugas.	1. Mokslo, studijų ir mokymo institucijos; 2. Įstaigos, turinčios teisę vykdyti formalųjį suaugusiųjų mokymą.	Paramos intensyvumas – nuo 90 iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus, kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo) priklausomai nuo mokymų tematikos.
M02. Konsultavimo paslaugos, ūkio valdymo ir ūkininkų	2.1 Parama pasinaudoti konsultavimo paslaugomis (1,1 mln. Eur)	Patirtų išlaidų kompensavimas teikiant konsultavimo paslaugas.	Konsultacijas ūkininkams, jauniems ūkininkams, kitiems žemės valdytojams, miškų valdytojams ir	Didžiausia paramos suma paramos gavėjui yra 1500 Eur už konsultavimo paslaugos suteikimą. Konsultavimo paslauga

Patvirtintos priemonės	Veiksmai	Paramos rūšis	Paramos gavėjai	Sumos ir (arba) paramos normos
pavadavimo paslaugos			kaimo vietovėse veikiančioms MVĮ teikiantys juridiniai asmenys, atrinkti vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.	apima nustatytą valandų skaičių.
M04. Investicijos į materialųjį turtą	4.1 Parama investicijoms į žemės ūkio valdas (parama teikiama (be kitų veiklų) biodujų gamybai iš gyvulininkystės ūkyje susidarantių atliekų. Pagamintos biodujos, šilumos ir elektros energija naudojama tik valdos reikmėms). Šiai veiklai numatyta 3 mln. Eur.	Investicinė parama, teikiama atlyginant faktiškai patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas. Atlikus ex-ante vertinimą dėl finansinių priemonių įgyvendinimo, gali būti teikiama finansinių priemonių parama.	Ūkininkai (fiziniai ir juridiniai asmenys) ar jų grupės, užsiimančios žemės ūkio veikla.	Paramos intensyvumas visais atvejais negali viršyti 70 proc. tinkamų finansuoti išlaidų (išskyrus atvejus kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo).
M06. Ūkio ir verslo plėtra	6.4.2 Parama biodujų gamybai iš žemės ūkio ir kitų atliekų. Šiai veiklai numatyta 45,2 mln. Eur.	Investicinė parama, teikiama atlyginant faktiškai patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas. Atlikus ex-ante vertinimą dėl finansinių priemonių įgyvendinimo, gali būti teikiama finansinių priemonių parama.	Ūkininkai, labai mažos ir mažos įmonės.	Paramos intensyvumas – 60 proc. (išskyrus atvejus kai prašoma mažesnio paramos intensyvumo).
M10. Agrarinė aplinkosauga ir klimatas (iš viso priemonei – 142,4 mln. Eur)	10.6 Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamoje žemėje (6,4 mln. Eur) 10.07 Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamoje žemėje (7 mln.) 10.09 „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas (7,9 mln. Eur) 10.10 Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema (7,4 mln. Eur)	Kompensacinė metinė išmoka už plotą.	Ūkininkai (fiziniai ir juridiniai asmenys).	-
M16. Bendradarbiavimas	16.3 Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui Šiai veiklai numatyta 1,5 mln. Eur.	Investicinė parama, kompensuojant faktiškai patirtas ir apmokėtas išlaidas, atskiroms išlaidų	Kaimo vietovėse veikiantys smulkūs žemės, miškų, ir kaimo plėtros sektoriaus dalyviai.	

Patvirtintos priemonės	Veiksmai	Paramos rūšis	Paramos gavėjai	Sumos ir (arba) paramos normos
		kategorijoms nustatant didžiausias paramos sumas.		

(Šaltinis: Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programa)

7. Kitas svarbus lėšų šaltinis yra ES aplinkos ir klimato politikos programa (toliau – LIFE programa), kuri finansuoja ES aplinkosaugos bei klimato politikos prioritetus įgyvendinančius geriausios praktikos, parodomuosius ir bandomuosius projektus. LIFE programa remia projektus, kuriais mažinamas vykdant žemės ūkio veiklą išmetamas amoniako ir kietųjų dalelių kiekis.

8. LIFE programos įgyvendinimo finansinis paketas 2014–2020 m. laikotarpiui yra beveik 3,5 mlrd. eurų. Šiuo laikotarpiu LIFE programą sudaro dvi paprogramės – aplinkos (2,59 mlrd. eurų) ir klimato kaitos (864 mln. eurų):

8.1. Aplinkos paprogramė: aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumas; gamta ir biologinė įvairovė; aplinkos valdymas ir informavimas;

8.2. Klimato politikos paprogramė: klimato kaitos švelninimas; prisitaikymas prie klimato kaitos; klimato valdymas ir informavimas.

9. Lietuvos inicijuoti 19 LIFE programos projektų 2014–2020 m. laikotarpiui išsiskirstė taip: 15 iš jų buvo skirti gamtos apsaugai ir po vieną biologinei įvairovei, aplinkos politikai bei valdymui ir pajėgumų stiprinimui, taip pat 1 integruotasis projektas. Pažymėtina, kad nei vienas projektas nebuvo tiesiogiai susijęs su oro taršos mažinimu.

10. Taigi, ES fondų investicijų patvirtintos priemonės, prisidėsiančios prie oro taršos mažinimo ir oro kokybės gerinimo, numato taip pat priemones, kuriomis siekiama skatinti veiklas energetikos, energijos efektyvaus vartojimo ir transporto srityse, kuriuose dominuoja biokuro naudojimo skatinimas, atsinaujinančių energijos išteklių skatinimas, transporto parko atnaujinimas ir elektra varomo transporto plėtros skatinimas, transporto infrastruktūros skatinimas.